

13. A lemez két oldala feladatlap

A feladat menete

A résztvevők kis csoportokat alakítanak, mindegyik csoport 2-2 szöveget kap, melyek egy bizonyos témára vonatkoznak, két-féle megközelítéssel. (Forrás: Janikovszky Éva: A lemez két oldala). Feladat: a szöveg megismerése, majd a szituáció feldolgozása kis csoportban. Csoportonként 2-2 fő egy személyben viaskodó, eltérő nézőpontokat ütköztet érvekkel, nagy csoport előtt eljátszva. A feladat célja: az eltérő nézőpontok ütköztetését követően az egyén belső konfliktusára megoldást találni.

A szülők és a gyerekek szövegeit szerepkártyákra tesszük, és szétosztjuk. Rövid gondolkodási idő után szituációs játékokat kezdeményezünk az azonos helyzetben lévő szülő és gyerek között. A szituációs játékok előadása után beszéljük meg a csoporttal a benyomásokat, illetve idéztetjük fel azokat a jelenethez hasonló saját élményeket. Célszerű az egyes jeleneteket ugyanazon szereplőkkel, de fordított szereposztással eljátszatni, és ezt követően megvitatni a különböző változatok tanulságait.

Megvitatható kérdések

Milyen érzés volt szülőnek lenni ebben a helyzetben? És milyen érzés volt gyereknek lenni? Mi a véleményetek a jelenetben szereplő gyerekről? Voltatok már hasonló helyzetben? Hogyan lehetne a helyzetet megnyugtatóan rendezni?

1.

A szülő mondja: Mi ez a disznóól?

Őrület, hogy Nóri szobájában nagyobb a rendetlenség, mint a 13 éves öccsénél. Reggelenként, mint minden lány, felvesz egy ruhát, aztán két másodperc múlva egy másikat, és óriásira nő a ruhakupac, mire megtalálja a megfelelőt. A pólók, szoknyák persze ott maradnak, szanaszét hevernek, akár a füzetek, könyvek, kazetták. Azt persze szereti, ha van az íróasztalon egy vázában virág. A múltkor kíváncsi lettem, vajon mikor fogja az elszáradt, kókadt virágot frissre cserélni, és vártam... Türelmesen. Amikor már végképp nem bírtam tovább, az asztal kellős közepére tettem a vázát, hátha így eszébe jut felfrissíteni. Másnap a váza hanyagul félretolva ott virított a kókadt virággal az íróasztalán.

A gyerek mondja: Nekem is kell egy zug, ahol nyugtom lehet!

De hát miért néznek be folyton a szobámba?! Persze, tudom, van ott egy nagy ruhásszekrény, amit közösen használunk az anyuval, de hát nem csinálhatok mindig nagytakarítást, mielőtt az anyu benyit. Néha, ha igazi rendetlenség van, az engem is zavar, olyankor persze rendet rakok. De nem értem, miért kell olyan dolgokon idegeskedni, mint hogy gombócban hagyom a zoknit, és nem görgetem ki, mielőtt a szennyesbe dobom, vagy hogy mikor cserélek virágot a vázában. Az anyu a múltkor direkt az asztal közepére tette, hogy észrevegyem. Pedig előtte is láttam már, hogy elszáradt a virág, de engem nem zavart annyira, csak a váza, azt arrébb is tettem.

2.

A szülő mondja: Hogy nézel ki???

Nem szívesen szólok bele az öltözködésébe, tudom, hogy ez fontos állomása a személyiségfejlődésének, de néha katasztrofális, ahogy kinéz. Ez a finom arcú, törekeny kislány kizárólag fekete holmikban jár, mintha gyászolna. Még a körmét is feketére festi, a száját viszont tűzpirosra. Az iskolában is. A vastag szemhéjtus öregíti, akárcsak a feketére festett haj. A smink nélkül hamvas, hibátlan bőrű, kedves arcú kamasz lányom „kiöltözve”, teljes díszben egy kiélt harmincasra emlékeztet. Nagyon bánt. Ha a lányommal ismerősökbe botlom, azon veszem magam észre, hogy folyton magyarázkodom: „Jövőre kinövi ezt a fekete divatot!” Még ha csúnya lenne, jobban elviselném, mint így, hogy szántszándékkal csúfítja el magát.

A gyerek mondja: Jól nézek ki...

Nálunk legtöbbször az öltözködésem miatt kell hallgatnom ugyanazt a lemezt. Minden reggel ez van műsoron. Megértem, hogy nem egészen felelek meg anyám ízlésének, de mégsem járhatok rakott szoknyában suliba. Régebben az volt a baja, hogy túl fiúsan öltözködöm, most a vamous stílus ellen van kifogása. Mindenki más szerint a fehér bőröm miatt jól áll a piros rúzs és a fekete haj, a sötét cuccokról pedig köztudott, hogy karcsúsítanak, ráadásul remekül variálhatók. Én elfogadom anyu – szerintem kissé konzervatív – stílusát. Nem értem, ő milyen alapon akar rám erőltetni egy olyan divatot, ami teljesen idegen tőlem. El kellene fogadnia, hogy én a saját korosztályom ízlésének szeretnék megfelelni.

3.

A szülő mondja: Amíg nincs kész a lecke, nem mész sehová

Matyi jó eszű, ambiciózus gyerek, mindig jól tanult, most viszont egyre kevesebb időt tölt a leckéivel. Elcsatangol sulis után, hol moziba, hol pizzázni, néha csak hatra ér haza, pedig jól tudja, hogy kilenckor lámpaoltás, mert messze lakunk az iskolától, és nagyon korán kell kelnie. Ilyenkor 1-2 óra alatt próbál felkészülni a másnapi 6-7 órára, ami teljességgel lehetetlen. Ezt tükrözik a jegyei is. Úgyhogy amíg nem javít, betiltottuk a délutáni programokat.

A gyerek mondja: Nem vagyok tanulóautomata!

Nem tudom, miért nem értik meg a szüleim, hogy nekem is szükségem van a pihenésre, hogy hat-hét órás tanítás után kiszellőztessem a fejem. Amint a suliból kijövök, az íróasztalhoz láncolnak, pedig fáradtan úgysem fog az agyam. Azonkívül a gimiben új osztályba kerültem, barátokat kell szereznem. Ha a többi srác megy, én meg minden buliból kimaradok, azért, mert tanulnom kell, rám sütik, hogy magolós vagyok.

4.

A szülő mondja: Csak nem gondolod, hogy egyedül kószálsz az éjszakában?

Én lennék a legboldogabb, ha Szilvit nyugodtan elengedhetném az esti programokra, ha olyan lenne a közbiztonság, mint az én kamaszkoromban. Ehelyett tudomásul kell venni, hogy egy fiatal lány ma már nem sétálhat biztonságban késő este a városban. Mi a megoldás? Természetesen nem az, hogy eltiltjuk a szórakozástól. Sokszor elémeget a papája, persze, ilyenkor fontos, hogy a kisaszszony a megbeszélte időpontban ott legyen. A múltkor csúnyán elkésett, amikor egy koncertről fél háromkor ért haza. Éjfél körül telefonált, hogy tovább játszott az előzenekar, és a sztárok még csak nemrég léptek színpadra. A férjem már elindult elé, idegeskedtem, hogy nem fogják megtalálni egymást. Szörnyű éjszaka volt! Utána megmondtuk neki, hogy soha többé nem mehet éjszakai koncertre. Így aztán következő alkalommal, meg sem kérdezte, elmehet-e, megvette előre a koncertjegyet.

A gyerek mondja: Nem vagyok már gyerek, ne zárjatok be!

Túlságosan féltenek. Amíg együtt voltam a barátommal, könnyebb volt a helyzet, mert ő mindig hazakísért, és így nem izgultak annyira. A szakításunk óta viszont mindig apu jön elém a Moszkva térig, addig a barátnőmmel megyek. Nem lehet valami kellemes, de hát ő ragaszkodik hozzá, nem én kérem tőle. Ha később jövök, hazatelefonálok, hogy ne aggódjanak. Persze így is izgulnak, tudom, hogy nem alszanak el addig, amíg haza nem érek. A múltkor volt egy nagyobb balhé, amikor elmentem egy koncertre, és az éjfélkor kezdődött tíz óra helyett. Végül fél kettőkor telefonáltam haza, hogy itt vagyok a Nagyvárad téren. Tudtam, hogy végül nem fognak örülni, de hát nem én voltam az oka, hogy így alakult, különben is hetek óta erre az estére készültem.

5.

A szülő mondja: Mit gondolsz, lopom én a pénzt!?

Egyetértek azzal az elmélettel, hogy olyan reális összeget kell adni zsebpénzként a gyerekeknek, amiből ténylegesen gazdálkodni tud. Annál többet viszont egy fil-lért sem. Csak hát kérdés, hogy mekkora az az összeg. Balázs zsebpénze havonta háromezer forint, ebből a koncertet, mozijegyeket, a fagyizásokat, kazettákat és hasonló tinikiadásokat kell kigazdálkodnia. Ez a legritkább esetben sikerül. Persze, tudom, hogy elég, ha néhányszor beül a McDonald'sba, és az egész havi zsebpénzét elhamburgerezi. Néha az az érzésem, hogy a fiam a családi kasszát kimeríthetetlen kútnak tekinti, amiből mindenki kedvére meríthet.

A gyerek mondja: A zsebpénz is inflálódik!

Villámgyorsan elfogy a zsebpénzem. Néha az öcsémtől kérek kölcsön, vagy megpróbálkozom a mamánál, de az ő türelmüknek (és pénztárcájuknak) is van határa. A tavaszi szünetben volt egy cikis eset, amikor egy délután elköltöttem a zsebpénzemet a Vidám Parkban. Másnap elcsábítottam a testvéremet, vele is felültünk mindenre, és az ő zsebpénze is odalett. Persze a mamáék annak idején nyugodtan járhattak a Vidám Parkba, mert akkor minden pár forintba került.

Forrás: Sallai Éva – Szekszárdi Júlia: Tanári kézikönyv az Emberi kapcsolatok című tankönyvhöz. AKG Kiadó, Budapest, 1999. 154–156.